

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ
ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Ταχ. Δ/ση: Βασ. Σοφίας 15
Τ.Κ. 106 74 Αθήνα
Τηλ: 2131313340, -3378
E-mail: ped.hrm@ypes.gov.gr

ΕΞ.ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 21/2/2023

Αριθμ. Πρωτ.ΔΙΔΑΔ/Φ.53α/117/750
Σχετ. 20348(ΠΕ), 545

ΠΡΟΣ :
Συνήγορο του Πολίτη
Υπόψη κας. Αμαλίας Λεβέντη
equality@synigoros.gr

ΚΟΙΝ.:
1) Π.Ο.Ε.Μ.Δ.Υ.Δ.Α.Σ.
Μαυρομματαίων 17, 104 34 Αθήνα
emdydas@tee.gr
(επί του αρ.πρωτ. 8960/11.1.2023 σχετικού)

2) ΑΑΔΕ
Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου
Δυναμικού
Τμήμα Α'
p.vrani@aade.gr
(επί του αρ. ΔΔΑΔ Α 1138216/20.12.2022
σχετικού)

ΘΕΜΑ: Άδεια για ανατροφή τέκνου - Όμοιες διευκολύνσεις
Σχετ.: 1) Το αριθ. 325429/2542/2023/17-1-2023 έγγραφό σας
2) Η αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/215/οικ. 14695/20-9-2022 εγκύκλιος (ΑΔΑ: 6Ζ6846ΜΤΛ6-5ΩΩ).

Σε απάντηση του αριθ. 1 σχετικού σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με την αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/215/οικ.14695/20-9-2022 εγκύκλιο της Υπηρεσίας μας δόθηκαν περαιτέρω διευκρινίσεις αναφορικά με τη χορήγηση της 9μηνης άδειας για ανατροφή τέκνου σε νεοδιοριζόμενους υπαλλήλους και προσδιορίστηκαν εκ νέου οι όμοιες διευκολύνσεις, οι οποίες, εφόσον ληφθούν, είτε από τον ίδιο τον υπάλληλο είτε από τον/την σύζυγο, απομειώνουν το διάστημα της δικαιούμενης άδειας ανατροφής τέκνου.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την ως άνω εγκύκλιο: «...Σε κάθε περίπτωση ισχύει η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα, σύμφωνα με την οποία το δικαίωμα του/της ενός συζύγου για τις διευκολύνσεις που προβλέπονται για την ανατροφή του τέκνου συναρτάται και με τυχόν όμοιες διευκολύνσεις που έχει ήδη λάβει ο/η σύζυγος του/της νεοδιοριζόμενου/ης υπαλλήλου. Για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης ως όμοιες διευκολύνσεις θεωρούνται ιδίως η χορήγηση διευκόλυνσης για ανατροφή τέκνου είτε με τη μορφή μειωμένου ωραρίου είτε ως συνεχόμενη άδεια (άρθρο 53 παρ. 2 του Υπαλληλικού Κώδικα και άρθρο 60 παρ. 2 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων), η άδεια φροντίδας τέκνου (δυνάμει του άρθρου 37 του ν.4808/2021 ή των σχετικών προϊσχυουσών νομοθετικών διατάξεων και διατάξεων των ΕΓΣΣΕ) και η ειδική παροχή προστασίας μητρότητας (άρθρου 142 του ν. 3655/2008), καθώς και κάθε άλλη όμοια διευκόλυνση, η οποία χορηγείται δυνάμει ειδικών διατάξεων.».

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει, «3. Με την επιφύλαξη της πρόβλεψης περί αυτοτελούς άσκησης των διευκολύνσεων του παρόντος, αν και οι δύο γονείς είναι υπάλληλοι, με κοινή τους δήλωση, που κατατίθεται στις υπηρεσίες τους, καθορίζεται ποιος από τους δύο θα κάνει χρήση των διευκολύνσεων του παρόντος, εκτός αν με τη δήλωση αυτή καθορίσουν χρονικά διαστήματα που ο καθένας θα κάνει χρήση, μέσα στα οριζόμενα κατά περίπτωση ηλικιακά όρια του τέκνου. Αν η

σύζυγος του υπαλλήλου ή ο σύζυγος της υπαλλήλου εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, εφόσον δικαιούται **όμοιων ολικώς ή μερικώς διευκολύνσεων**, ο σύζυγος ή η σύζυγος υπάλληλος δικαιούται να κάνει χρήση των διευκολύνσεων της παρ. 2 κατά το μέρος που η σύζυγος αυτού ή ο σύζυγος αυτής δεν κάνει χρήση των δικών της ή των δικών του δικαιωμάτων ή κατά το μέρος που αυτά υπολείπονται των διευκολύνσεων της παρ. 2».

Με την αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ. 69/ 51 /οικ. 34813/27-12-2013 (σελ. 4-5, ΑΔΑ: ΒΛΓΔΧ-ΠΨΦ) εγκύκλιο της Υπηρεσίας είχε διατυπωθεί η άποψη ότι η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας του άρθρου 142 του Ν. 3655/2008 που ενδεχομένως έχει λάβει η μητέρα σύζυγος ως εργαζόμενη στον ιδιωτικό τομέα δεν αποτελεί όμοια διευκόλυνση με το μειωμένο ωράριο ή τη συνεχόμενη μετ' αποδοχών άδεια για την ανατροφή τέκνου της παρ. 2 του άρθρου 53 του ΥΚ και ως εκ τούτου δεν μειώνεται κατά το μέρος αυτό το δικαίωμα της άδειας ανατροφής του πατέρα υπαλλήλου. Ωστόσο, κατόπιν των ανωτέρω νέων διευκρινίσεων και οδηγιών, με την αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/215/οικ. 14695/20-9-2022 εγκύκλιο ανακλήθηκε η ως άνω εγκύκλιος του 2013 αριθ. κατά το μέρος που αφορά στην ερμηνεία της διάταξης περί όμοιων διευκολύνσεων.

Η Υπηρεσία κατά τη διατύπωση των απόψεών της έλαβε υπόψη τα εξής:

Α) Το γεγονός ότι σύμφωνα με τις διατάξεις για την ειδική άδεια παροχής προστασίας μητρότητας (άρθρο 142 του ν.3655/2008 και η αριθ. 33891/606/2008 Υπουργική Απόφαση, Β' 833) η άδεια αυτή δύναται να χορηγηθεί **μετά τη λήξη** της άδειας λοχείας και **της ισόχρονης προς το μειωμένο ωράριο άδειας**, όπως προβλεπόταν στο άρθρο 9 της ΕΓΣΣΕ των ετών 2004 - 2005, και πλέον προβλέπεται στο άρθρο 37 του ν.4808/2021, προκύπτει ότι η εν λόγω άδεια χορηγείται μετά τη λήξη της συνεχόμενης άδειας που προβλέπεται για τη φροντίδα του παιδιού και την οποία δικαιούται και ο πατέρας του τέκνου, με αποτέλεσμα να μην στοιχειοθετείται επαρκώς η ερμηνεία περί του σκοπού της εν λόγω άδειας ως μέσου προστασίας της βιολογικής κατάστασης της γυναίκας, με αποτέλεσμα να μην θεωρείται όμοια διευκόλυνση, καθώς θα έχει ήδη μεσολαβήσει η άδεια που προβλέπει ο νόμος για τη φροντίδα και ανατροφή του παιδιού. Άλλωστε για το σκοπό αυτό έχει θεσπιστεί, τόσο για το δημόσιο όσο και για τον ιδιωτικό τομέα, η άδεια λοχείας, η οποία ούτως ή άλλως δεν χαρακτηρίζεται ως όμοια διευκόλυνση. Αντίθετη παραδοχή, σύμφωνα με την οποία για τις υπαλλήλους που υπάγονται στις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας προβλέπεται διάστημα περίπου 9 μηνών άδειας με σκοπό την προστασία της βιολογικής κατάστασης της μητέρας έναντι των μόλις τριών μηνών που προβλέπονται για τις δημοσίου υπαλλήλους θα αποτελούσε άνιση μεταχείριση.

Β) Το γεγονός ότι σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση της διάταξης του άρθρου 142 του ν. 3655/2008, «*Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού θεσπίζεται ειδική παροχή για την εργαζόμενη μητέρα με σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις του ιδιωτικού τομέα, στα πλαίσια της λήψης μέτρων για την προστασία της μητρότητας και με στόχο τη συμβολή στην επίλυση του δημογραφικού προβλήματος, το οποίο εμφανίζεται έντονο στη χώρα μας τις τελευταίες δεκαετίες...*». Ως εκ τούτου από την αιτιολογική έκθεση της ρύθμισης δεν προκύπτει άμεση σύνδεση με την προστασία της βιολογικής κατάστασης της μητέρας αλλά σύνδεση ευρύτερα με το δημογραφικό πρόβλημα. Προς επίρρωση των ανωτέρω επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 43 του προσφάτως ψηφισθέντος ν. 4997/2022 του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Εξορθολογισμός ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, ενίσχυση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και άλλες διατάξεις», τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 142 του ν.3655/2008 και, μεταξύ άλλων, προβλέφθηκε η δυνατότητα της μητέρας να μεταβιβάσει έως επτά μήνες από την ειδική άδεια προστασίας μητρότητας, η οποία θα έχει πλέον διάρκεια εννέα μήνες, στον πατέρα του τέκνου, γεγονός από το οποίο προκύπτει ότι σκοπός της εν λόγω άδειας είναι η ανατροφή του τέκνου και για αυτό δίνεται πλέον η δυνατότητα να χορηγηθεί και στον πατέρα.

Γ) Το γεγονός ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα στις περιπτώσεις γονέων που υπάγονται και οι δύο στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω ρυθμίσεων (δημόσιοι υπάλληλοι) το δικαίωμα της 9μηνιας άδειας για ανατροφή τέκνου κατανέμεται μεταξύ των συνδικαιούχων γονέων με κοινή τους δήλωση ενώ με την παραδοχή της ερμηνείας ότι η ειδική παροχή προστασίας μητρότητας δεν συνιστά όμοια διευκόλυνση ο δημόσιος υπάλληλος που είναι πατέρας τέκνου έως 4 ετών θα δικαιούται ολόκληρη την 9μηνια άδεια για ανατροφή τέκνου παρά το ότι η σύζυγός του μπορεί να έχει ήδη λάβει την 6μηνια παροχή

μητρότητας με αποτέλεσμα το συνολικό δικαίωμα των γονέων να ανέρχεται σε αυτή την περίπτωση στους 15 μήνες. Αυτή η αντιμετώπιση θα μπορούσε να στοιχειοθετήσει άνιση μεταχείριση με βάση τον φορέα απασχόλησης των εργαζόμενων.

Δ) Το γεγονός ότι με την ίδια εγκύκλιο και με αφορμή σχετική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας άλλαξε η θέση της Υπηρεσίας και για τον τρόπο υπολογισμού της άδειας ανατροφής τέκνου για τους νεοδιοριζόμενους υπαλλήλους και προβλέφθηκε ότι σε περίπτωση διορισμού ή πρόσληψης υπαλλήλων που έχουν ήδη κατά το χρόνο του διορισμού ή της πρόσληψης τους τέκνο ηλικίας έως τεσσάρων (4) ετών, είναι επιτρεπτή η χορήγηση ολόκληρης της συνεχόμενης άδειας για ανατροφή τέκνου διάρκειας εννέα (9) μηνών, εφόσον αυτό είναι δυνατό με βάση την ηλικία του τέκνου. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η χορήγηση ολόκληρης της 9μηνιαίας άδειας λόγω του ότι το τέκνο συμπληρώνει τα τέσσερα (4) έτη νωρίτερα, χορηγείται άδεια τόσης διάρκειας όση υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση των τεσσάρων (4) ετών του τέκνου. Διευκρινίστηκε δε ότι σε περίπτωση που οι υπάλληλοι πριν τον διορισμό ή την πρόσληψή τους έχουν λάβει ήδη διευκολύνσεις για την ανατροφή του ίδιου τέκνου και ειδικότερα εάν έχουν λάβει την άδεια φροντίδας τέκνου, όπως αυτή προβλέπεται στην εργατική νομοθεσία (πλέον άρθρο 37 του ν.4808/2021) ή μέρος ή ολόκληρη την 9μηνιαία άδεια ανατροφής δυνάμει του άρθρου 53 παρ. 2 του Υπαλληλικού Κώδικα ή της αντίστοιχης διάταξης του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (άρθρο 60 παρ. 2 του ν.3584/2007) ή την ειδική παροχή προστασίας μητρότητας του άρθρου 142 του ν. 3655/2008, ως ισχύει, οι διευκολύνσεις αυτές αφαιρούνται από το δικαίωμα της 9μηνιαίας άδειας ανατροφής στην νέα υπηρεσία και στον/ στην υπάλληλο χορηγείται το υπόλοιπο.

Ε) Το γεγονός ότι από την έκδοση της εγκυκλίου κατά το έτος 2013 μεσολάβησε, μεταξύ άλλων, η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2018/1157 με τις διατάξεις του ν.4808/2021 και εν συνεχεία η προσαρμογή και ένταξη αυτών στον Υπαλληλικό Κώδικα με τις διατάξεις του ν.4830/2021. Με τις διατάξεις αυτές προβλέφθηκαν νέες διευκολύνσεις και για τους δύο γονείς ως αυτοτελή δικαιώματα, στο πλαίσιο της ισορροπίας επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής. Επιπλέον δε κατά τον χρόνο έκδοσης της γνωμοδότησης η ειδική άδεια προστασίας της μητρότητας χορηγούνταν μόνο στον ιδιωτικό τομέα και μόλις το έτος 2020 (άρθρο 31 του ν.4735/2020) χορηγήθηκε στις υπαλλήλους των νπδ του Δημοσίου και το έτος 2021 (άρθρο 36 του ν.4808/2021) χορηγήθηκε και στις υπαλλήλους του Δημοσίου με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και ελλείψει ρητής προς τούτο νομοθετικής ρύθμισης, από την οποία να προκύπτει ρητώς ότι η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας αποτελεί όμοια διευκόλυνση κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα, κρίθηκε απαραίτητη η αλλαγή της ερμηνευτικής θέσης της Υπηρεσίας ως προς τον προσδιορισμό των όμοιων διευκολύνσεων και για το λόγο αυτό δόθηκαν οδηγίες στις Υπηρεσίες Προσωπικού για τον τρόπο εφαρμογής της εν λόγω ερμηνευτικής προσέγγισης, όχι αναδρομικά, αλλά σε κάθε περίπτωση από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής εγκυκλίου. Σε κάθε περίπτωση, όπως επισημαίνεται και στο έγγραφό σας, με την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν.4997/2022 (25-11-2022) καθίσταται πλέον σαφές ότι η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 αποτελεί όμοια διευκόλυνση που αποσκοπεί στην ανατροφή του τέκνου και για τον λόγο αυτό δύναται να χορηγείται και στον πατέρα.

Κατόπιν των ανωτέρω η Υπηρεσία μας εμμένει στη θέση της ότι η ειδική άδεια προστασίας μητρότητας δύναται να υπαχθεί στην έννοια των μερικώς όμοιων διευκολύνσεων κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 53 του Υπαλληλικού Κώδικα και εφόσον έχει χορηγηθεί στη μητέρα να απομειώνει αντίστοιχα το δικαίωμα του πατέρα στην άδεια ανατροφής, όπως έχει άλλωστε ήδη διατυπωθεί στην πρόσφατη αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/215/οικ. 14695/20-9-2022 εγκύκλιο της Υπηρεσίας μας.

Η Γενική Γραμματέας

Παρασκευή Χαραλαμπογιάννη

Εσωτ.Διανομή: Γραφείο Υπουργού, Γρ.ΓΓ (επί του 20/13.1.23 σχετικού)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη του Τμήματος
Γραμματείας και Παροχής Πληροφοριών
Του Υπουργείου Εσωτερικών
Μαρίνα Χρύση